

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Jana Běleckého „Zajištění osoby obviněného se zaměřením na institut vazby“

Předložená rigorózní práce obsahuje 138 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, osmi základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je značně obsáhlý, určitě přiměřený zvolenému tématu a s ohledem na zaměření práce je orientován vesměs na práce tuzemských autorů. Po formální stránce splňuje předložená práce všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své rigorózní práce zvolil problematiku, která sice patří mezi častá témata kvalifikačních prací, avšak pro svoji náročnost a zejména „citlivost“ poskytuje stále prostor pro odborné diskuse a úvahy. Zpracování této problematiky se proto jeví jako bezesporu potřebné, žádoucí a tedy aktuální.

Analyticko-syntetická metoda, resp. metoda indukce a dedukce a zčásti též metoda právní komparace, které byly v práci použity, plně odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejprve věnuje vývoji trestního procesu na našem území, a to se zvláštním zaměřením na instituty omezující osobní svobodu stíhané osoby. Základní vývojové mezníky a jejich příčiny a důsledky jsou postiženy správně. Vyzdvihnout třeba i tabulky a grafy, vycházející ze statistických dat v posledním desetiletí.

Následující stručná, leč instruktivní, kapitola práce je věnována vybraným otázkám Úmluvy o ochraně základních lidských práv a svobod z hlediska jejich ochrany v řízení před Evropským soudem pro lidská práva.

Jádrem práce jsou následující čtyři kapitoly. První z nich je věnována přehledu institutů trestního řízení představujících opatření k zajištění osoby obviněného pro trestní řízení. Kladně třeba hodnotit předřazení partie o obecných principech zajištění osob v trestním řízení, které v té či oné míře jednotlivými instituty prostupují. Výklad jednotlivých institutů je poměrně podrobný, opírá se o bohatou judikaturu, včetně nálezů Ústavního soudu a ESLP a soustřeďuje se zejména na některé sporné otázky nebo na situace vyvolávající praktické aplikační problémy (telefonická předvolání, nedostavení se jako důvod útekové vazby, pořádková pokuta a její vztah k zákazu sebeobviňování, možnost stavení lhůt při zadržení aj.). Záslužně je věnována pozornost rovněž Evropskému zatýkacímu rozkazu.

Dále se autor zabývá pojmem a účelem vazby a materiálním a formálním vazebním právem. Správně je akcentována fakultativnost a subsidiarita vazby. Podrobně jsou analyzovány jednotlivé vazební důvody a rovněž jednotlivá opatření nahrazující vazbu. Kladně třeba hodnotit, že autor si všímá i vazby v řízení o mimořádných opravných prostředcích, což bývá v kvalifikačních pracích, zabývajících se vazbou, zpravidla opomíjeno. Velkou pozornost důvodně autor věnuje sporné otázce práva obviněného a obhájce nahlížet do spisu v souvislosti s rozhodováním o vazbě. Výhrady, které v této souvislosti vznášejí, mají rozhodně své opodstatnění. Rovněž je namístě kritika dlouholeté absence zvláštní právní úpravy vazebního řízení, které nemělo formu ani veřejného, ani neveřejného zasedání. Pečlivě jsou zpracovány partie o vazebních rozhodnutích. Výklad je doplněn stručným exkurzem do úpravy slovenské a německé a jejich srovnáním s úpravou českou. Pokud se však autor rozhodl používat originální označení „trestný poriadok“, měl respektovat i jeho správné slovenské skloňování

V poslední kapitole práce autor shrnuje četná svá doporučení de lege ferenda. Některá jsou jistě důvodná (zejména: výslovná úprava lhůty pro rozhodnutí soudu o stížnosti obviněného, vyloučení možnosti odepřít nahlédnout do těch částí spisu, na nichž je založen návrh na vzetí do vazby), o dalších lze diskutovat. V závěru své práce autor stručně hodnotí stávající právní úpravy a možnosti jejího dalšího vývoje.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autor prokázal velmi dobrou znalost zvolené problematiky, a to včetně jejích širších souvislostí. Velmi pěkná je práce s literárními a dalšími prameny, včetně judikatury, nálezů ÚS a rozhodnutí ESLP. Podaný výklad má potřebnou odbornou úroveň a hloubku, je přiměřeně podrobný a srozumitelný. Zejména třeba vyzdvihnout, že autor se ve své práci snažil soustředit na problémy a na sporné otázky. Kladně třeba hodnotit i pěkné vyjadřovací a formulační kvality autora. Třeba ještě poznamenat, že autor ve své rigorózní práci navazuje na svoji vlastní práci diplomovou, kterou v řadě směrů podstatně prohloubil a rozšířil. Proto místy vyšší míru shody nelze považovat za projev plagiátorství.

Po obsahové i po formální stránce splňuje práce požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by autor mohl vyjádřit svůj názor k otázce, zda a případně v jakém rozsahu je třeba umožnit obhajobě nahlédnout do spisu při rozhodování o vazbě, resp. při podání stížnosti.

V Praze dne 28.7.2020

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent rigorózní práce